ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 20.12.2011
SEC(2011) 1630 τελικό

ΚΟΙΝΟ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΟ ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΥ

Συνοδευτικό του εγγράφου

Απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

περί μηχανισμού πολιτικής προστασίας της Ένωσης

{COM(2011) 934 τελικό}
{SEC(2011) 1632 τελικό}

Δήλωση αποποίησης ευθύνης: Η παρούσα έκθεση δεσμεύει μόνο τις υπηρεσίες της Επιτροπής που συμμετείχαν στη σύνταξή της και δεν προδικάζει την τελική μορφή οποιασδήποτε απόφασης που θα λάβει η Επιτροπή.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η νομοθεσία της ΕΕ για την πολιτική προστασία αποτελείται από δύο αποφάσεις του Συμβουλίου περί δημιουργίας κοινοτικού μηχανισμού[1] και περί θέσπισης χρηματοδοτικού μέσου πολιτικής προστασίας, αντίστοιχα[2]. Ο μηχανισμός στηρίζει και συντονίζει την προετοιμασία και την ανάπτυξη της βοήθειας που παρέχουν τα κράτη μέλη σε είδος (ομάδες, εμπειρογνώμονες και εξοπλισμό) σε χώρες που ζητούν διεθνή συνδρομή σε μείζονες καταστάσεις έκτακτης ανάγκης κάθε μορφής, φυσικές ή ανθρωπογενείς, εντός και εκτός της ΕΕ.

Η συχνότητα, η ένταση και η πολυπλοκότητα των καταστροφών αυξάνονται ολοένα και περισσότερο. Ως εκ τούτου, επιβάλλεται η προσαρμογή των ισχυόντων συστημάτων πρόληψης και προστασίας από καταστροφές και του συντονισμού σε επίπεδο ΕΕ ώστε οι προκλήσεις αυτές να αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά και αποδοτικά.

Η παρούσα εκτίμηση επιπτώσεων εκπονήθηκε από την Επιτροπή με γνώμονα την καλύτερη καθοδήγηση της όλης διαδικασίας. Εξετάζει τις εναλλακτικές επιλογές πολιτικής που έχει στη διάθεσή της η ΕΕ όσον αφορά τη συνεργασία στον τομέα της πολιτική προστασίας, καθώς και όλες τις πτυχές εκ των προτέρων αξιολόγησης της μελλοντικής μορφής του χρηματοδοτικού μέσου πολιτικής προστασίας.

2. ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΙΣ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Στη διαδικασία εκπόνησης εκτίμησης επιπτώσεων συνέβαλε συντονιστική ομάδα για την εκτίμηση επιπτώσεων αποτελούμενη από 21 συναφείς υπηρεσίες[3], ενώ εκπονήθηκε και εκτεταμένη εξωτερική μελέτη[4].

Οι βασικοί ενδιαφερόμενοι είναι εθνικές αρχές πολιτικής προστασίας, διεθνείς οργανισμοί, οργανισμοί των ΗΕ, οργανώσεις διαχείρισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης και η κοινότητα παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας. Πραγματοποιήθηκαν τρεις στοχευμένες διαβουλεύσεις με ενδιαφερόμενους[5] και σειρά εκδηλώσεων με τη συμμετοχή ενδιαφερομένων[6]. Η έκθεση για την εκτίμηση επιπτώσεων αναθεωρήθηκε μετά την έκδοση της γνωμοδότησης της επιτροπής εκτίμησης επιπτώσεων ώστε να αντικατοπτρίζονται όλες οι παρατηρήσεις.

3. ΤΑ ΠΡΟΣ ΕΠΙΛΥΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Το ισχύον χρηματοδοτικό μέσο πολιτικής προστασίας λήγει στα τέλη του 2013. Η απόφαση για τον μηχανισμό σχετίζεται στενά με το χρηματοδοτικό μέσο πολιτικής προστασίας χωρίς

---

1 ΕΕ L 314, 2007, σ. 9.

2 ΕΕ L 71, 2007, σ. 9.

3 Γενική Γραμματεία, Νομική Υπηρεσία, BUDG, HOME, ENV, JUST, CLIM, RTD, JRC, MOVE, ENER, REGIO, SANCO, AGRI, ENTR, INFSO, ELARG, DEVCO, FPI, ΕΥΕΔ.

4 Παράρτημα Γ.

5 Συναντήσεις με ενδιαφερόμενους πραγματοποιήθηκαν στις 6 Απριλίου και στις 17 Ιουνίου 2011 με 120 συμμετέχοντες η κάθε μία.

6 Συνεδρίαση των αρμόδιων για την πολιτική προστασία Γενικών Διευθυντών στη Βουδαπέστη στις 23-25 Μαΐου 2011.

όμως να ορίζεται ημερομηνία λήξης. Οι δράσεις που αναπτύσσει η ΕΕ στον τομέα της πολιτικής προστασίας δυνάμει του μηχανισμού και του χρηματοδοτικού μέσου πολιτικής προστασίας αντιμετωπίζουν τρεις μείζονες προκλήσεις: 1) συνεχή αύξηση της συχνότητας, της έντασης και της πολυπλοκότητας των καταστροφών, 2) δημοσιονομικούς περιορισμούς λόγω της τρέχουσας οικονομικής κατάστασης, και 3) συστημικούς περιορισμούς άρρηκτα συνδεδεμένους με την τρέχουσα εντολή του μηχανισμού, οι οποίοι περιορίζουν την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τη συνοχή της απόκρισης της ΕΕ σε καταστροφές.

Ο μηχανισμός παρουσιάζει επί του παρόντος αρκετές αδυναμίες σε επίπεδο απόκρισης, ετοιμότητας και πρόληψης των καταστροφών:

(1) Αντενεργοί και ad hoc μηχανισμοί περιορίζουν την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τη συνοχή της απόκρισης της ΕΕ σε καταστροφές. Επί του παρόντος, ο μηχανισμός δεν είναι σε θέση να εγγυηθεί τη διαθεσιμότητα της βοήθειας σε περίπτωση ανάγκης και δεν επιτρέπει ουσιαστικό σχεδιασμό του τρόπου αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών.

(2) Κρίσιμες ελλείψεις σε επίπεδο πόρων απόκρισης λόγω ανεπαρκούς ποσότητας, προβλημάτων συγχρονισμού ή επιμερισμού. Ελλείψεις εντοπίζονται στους πόρους αντιμετώπισης κινδύνων μικρής πιθανότητας/υψηλού αντικτύπου, στους εξειδικευμένους πόρους υψηλού κόστους και στους «οριζόντιους» πόρους.

(3) Περιορισμένες λύσεις μεταφοράς και επαχθείς διαδικασίες που δυσχεραίνουν τη βέλτιστη απόκριση: Η απουσία ικανοποιητικής πρόσβασης σε μεταφορικά μέσα μπορεί να παρεμποδίσει την παροχή βοήθειας. Οι διαδικασίες υποβολής αιτήσεων για τη χορήγηση οικονομικής στήριξης εκ μέρους της ΕΕ για σκοπούς μεταφοράς κρίνονται επαχθείς από διοικητικής άποψης και παρεμποδίζουν την ταχεία ανάληψη δράσεων αντιμετώπισης των καταστροφών.

(4) Περιορισμένη ετοιμότητα σε επίπεδο κατάρτισης και ασκήσεων: Έχουν προκύψει προβλήματα ασυμβατότητας σε επίπεδο εξοπλισμού, διαδικασιών συνεργασίας, ετοιμότητας του εκάστοτε μέρους και εμπιστοσύνης στις ικανότητες των εταίρων. Χωρίς τη συνδρομή της ΕΕ, τα συμμετέχοντα κράτη δεν θα είναι σε θέση να ενισχύσουν το επίπεδο ετοιμότητάς τους σε περίπτωση ιδιαίτερα σοβαρών και διασυνοριακών συμβάντων.

(5) Έλλειψη ολοκληρωμένου πλαισίου για την πρόληψη: Δεν υπάρχει κάποιο γενικό πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου σε επίπεδο ΕΕ για τις τομεακές πολιτικές πρόληψης που να καθιστά εφικτή τη συγκέντρωση των διαφόρων στοιχείων έτσι ώστε η πρόληψη να συνδέεται αποτελεσματικότερα με την ετοιμότητα και την απόκριση.

3.1. Βασικό σενάριο

Στο πλαίσιο του βασικού σεναρίου, δεν επέρχονται αλλαγές στην απόφαση για τον μηχανισμό, ενώ το χρηματοδοτικό μέσο πολιτικής προστασίας ανανεώνεται υπό τη σημερινή μορφή του, γεγονός που οδηγεί σε ένα σύστημα απόκρισης μερικής αποτελεσματικότητας ως προς την κάλυψη των αναγκών, το οποίο χάνει την ευκαιρία της αποκόμισης του οικονομικού οφέλους που μπορεί να προκύψει μέσω της καλύτερης συγκέντρωσης πόρων και δεν εκμεταλλεύεται τις δυνατότητες συνεργασίας για την ενίσχυση της πρόληψης και της ετοιμότητας.

Η Επιτροπή εκτιμά ότι χωρίς περαιτέρω δράση:

(1) οι πόροι για συνεργασία σε επίπεδο ΕΕ θα είναι λιγότεροι

(2) τα προβλήματα και οι καθυστερήσεις όσον αφορά τα μεταφορικά μέσα θα αυξηθούν

(3) τα επιμέρους κράτη μέλη δεν θα επιτύχουν επαρκές επίπεδο ετοιμότητας

(4) τα οφέλη της συνεργασίας σε επίπεδο πρόληψης δεν θα είναι τα βέλτιστα δυνατά.

3.2. Αιτιολόγηση της ανάληψης δράσης εκ μέρους της ΕΕ και επικουρικότητα

Το άρθρο 196 της ΣΛΕΕ αποτελεί την ειδική νομική βάση επί της οποίας ερείδεται η δυνατότητα της Ένωσης να αναλαμβάνει δράσεις πολιτικής προστασίας με στόχο να υποστηρίζει και να συμπληρώνει τη δράση των κρατών μελών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο όσον αφορά την πρόληψη, την προετοιμασία και την επέμβαση σε περιπτώσεις φυσικών ή ανθρωπογενών καταστροφών και να ευνοεί τη συνοχή των δράσεων που αναλαμβάνονται σε διεθνές επίπεδο στον τομέα της πολιτικής προστασίας.

Η δράση της ΕΕ στον εν λόγω τομέα περιλαμβάνει τη διαχείριση καταστάσεων με έντονη πολυεθνική συνιστώσα, οι οποίες απαιτούν συνολικό συντονισμό και ενορχηστρωμένη δράση πέραν του εθνικού επιπέδου. Η προστιθέμενη αξία της ΕΕ αναμένεται να προκύψει από οικονομίες κλίμακας, όπως υλικοτεχνική υποστήριξη, μεταφορικά μέσα, συγκέντρωση πόρων που θα διατίθενται εθελοντικά, καλύτερη χρήση των περιορισμένων πόρων και οικονομία μέσω της προληπτικής δράσης αντί της εκ των υστέρων απόκρισης σε καταστροφές.

4. ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ

Γενικοί στόχοι	Ειδικοί στόχοι
Απόκριση σε καταστροφές 1) Αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη απόκριση μέσω σχεδιασμού και καλύτερης διαθεσιμότητας της βοήθειας	Μετάβαση από τον αντενεργό και ad hoc συντονισμό σε ένα προσχεδιασμένο, προκαθορισμένο και προβλέψιμο σύστημα
2) Αντιμετώπιση κρίσιμων ελλείψεων σε επίπεδο ικανότητας αντιμετώπισης καταστροφών	Εντοπισμός και κάλυψη κρίσιμων ελλείψεων όσον αφορά το επίπεδο ικανότητας αντιμετώπισης καταστροφών με οικονομικώς αποδοτικό τρόπο
Μεταφορικά μέσα 3) Βελτίωση της αντιμετώπισης μειζόνων καταστάσεων έκτακτης ανάγκης μέσω της εξεύρεσης καλύτερων λύσεων για τις μεταφορές	Α) Μείωση των συμφορήσεων που προκαλούν σε επίπεδο μεταφορικών μέσων οι περιορισμένοι οικονομικοί πόροι και πόροι υλικοτεχνικής υποστήριξης.
	Β) Απλούστευση των διατάξεων περί μεταφοράς και εξορθολογισμός των διοικητικών διαδικασιών
Ετοιμότητα 4) Υποστήριξη και συμπλήρωση των δράσεων ετοιμότητας των συμμετεχόντων κρατών με ένα συνεκτικό πλαίσιο πολιτικής της ΕΕ για την ετοιμότητα	1) Καλύτερη σύνδεση των εθνικών συστημάτων ετοιμότητας μέσω της επίτευξης μεγαλύτερης συνοχής. 2) Διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής των τρεχουσών δράσεων ετοιμότητας της ΕΕ και καλύτερη σύνδεσή τους με τα εθνικά προγράμματα. 3) Ρητός καθορισμός της ετοιμότητας ως στόχου της συνεργασίας της ΕΕ σε θέματα πολιτικής προστασίας και παροχή επαρκούς

	χρηματοδότησης.
Πρόληψη 5) Υποστήριξη και συμπλήρωση των δράσεων διαχείρισης κινδύνων καταστροφών των συμμετεχόντων κρατών μέσω ενός συνεκτικού πλαισίου για την πολιτική πρόληψη σε επίπεδο ΕΕ	1) Υποστήριξη του εθνικού σχεδιασμού διαχείρισης κινδύνων καταστροφών. 2) Βελτίωση της ανταλλαγής εμπειριών μέσω της προαγωγής κοινής κατανόησης των πρακτικών διαχείρισης κινδύνων καταστροφών και παροχή χρηματοδότησης για την επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας. 3) Ενσωμάτωση των πολιτικών πρόληψης καταστροφών 4) Ενίσχυση της ευαισθητοποίησης σε θέματα πρόληψης

5. ΟΙ ΑΠΟΛΟΓΗΘΕΙΣΕΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΚΑΙ Ο ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΤΟΥΣ

5.1. Διαθεσιμότητα βοήθειας

Στην ανακοίνωση περί αντιμετώπισης των καταστροφών του 2010[7], η Επιτροπή προτείνει τη δημιουργία *ευρωπαϊκής ικανότητας για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης* (συγκέντρωση προκαθορισμένων πόρων των συμμετεχόντων κρατών που θα διατίθενται εθελοντικά) και *ευρωπαϊκού κέντρου αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης*, το οποίο θα διευκολύνει τη μεταφορά και την κάλυψη των ελλείψεων σε επίπεδο ικανοτήτων με πόρους χρηματοδοτούμενους από την ΕΕ. Όλοι οι ενδιαφερόμενοι υποστηρίζουν ένθερμα την ενίσχυση του σχεδιασμού, των εκ των προτέρων ρυθμίσεων και της προβλεψιμότητας.

Εναλλακτικές επιλογές πολιτικής όσον αφορά τη διαθεσιμότητα βοήθειας: 1) Συγκέντρωση πόρων που θα διατίθενται εθελοντικά χωρίς συγχρηματοδότηση από την ΕΕ, 2) Συγκέντρωση πόρων που θα διατίθενται εθελοντικά με περιορισμένη συγχρηματοδότηση από την ΕΕ (μόνο κόστος ανάπτυξης), 3) Συγκέντρωση πόρων που θα διατίθενται εθελοντικά με υψηλότερο βαθμό συγχρηματοδότησης από την ΕΕ (εν μέρει ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού), κόστος επιφυλακής και ανάπτυξης.

Η εναλλακτική επιλογή 1 δεν επιβαρύνει τον προϋπολογισμό της ΕΕ ούτε συνεπάγεται νομοθετικές αλλαγές. Συνιστά αμιγώς πολιτική δέσμευση και δεν διασφαλίζει την αξιόπιστη διαθεσιμότητα επαρκών πόρων με βιώσιμο τρόπο. Η εναλλακτική επιλογή 2 μειώνει τους οικονομικούς περιορισμούς των κρατών μελών όσον αφορά τη διάθεση πόρων, βελτιώνει τη συνοχή της απόκρισης της ΕΕ και της επιτρέπει να εστιασθεί περισσότερο στις ανάγκες. Αποφεύγεται έτσι η αλληλοεπικάλυψη, ενισχύεται η συμπληρωματικότητα και επιταχύνεται η παροχή βοήθειας με συνολικά οφέλη από πλευράς αποτελεσματικότητας. Τα συμμετέχοντα κράτη και η ΕΕ δεν επιβαρύνονται ιδιαίτερα από διοικητικής άποψης. Η μεταβολή στον προϋπολογισμό εκτιμάται σε 9 εκατ. EUR το έτος. Ο αντίκτυπος της εναλλακτικής επιλογής 3 είναι παρόμοιος με τον αντίκτυπο της εναλλακτικής επιλογής 2 και αναμένεται να ενισχύσει ακόμη περισσότερο την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα της απόκρισης της ΕΕ σε καταστροφές, καθώς θα συμβάλει στην ταχύτερη και λειτουργικότερη συγκέντρωση πόρων.

[7] COM(2010) 600.

Συνολικά, οι εναλλακτικές επιλογές 2 και 3 είναι καλύτερες από πλευράς αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας, με την εναλλακτική επιλογή 3 να συγκεντρώνει τα περισσότερα οφέλη.

5.2. Εντοπισμός και κάλυψη κρίσιμων ελλείψεων

Στην ανακοίνωση του 2010 αναφέρονται διάφοροι τρόποι για την κάλυψη των ελλείψεων που εντοπίζονται σε επίπεδο απόκρισης, με την εναλλακτική επιλογή οι χρηματοδοτούμενοι από την ΕΕ πόροι να επιμερίζονται σε ολόκληρη την ΕΕ και να αναπτύσσονται κατά τρόπο παρόμοιο με τους εθελοντικά συγκεντρωθέντες πόρους. Όταν οι πόροι αυτοί δεν χρειάζονται για επιχειρήσεις σε επίπεδο ΕΕ, τα συμμετέχοντα κράτη που τους διαχειρίζονται μπορούν να τους χρησιμοποιούν για εγχώριους σκοπούς.

Εναλλακτικές επιλογές πολιτικής όσον αφορά την κάλυψη των κρίσιμων ελλείψεων: 1): κάλυψη των ελλείψεων από τα συμμετέχοντα κράτη χωρίς συγχρηματοδότηση από την ΕΕ, 2) κάλυψη των ελλείψεων από τα συμμετέχοντα κράτη με συγχρηματοδότηση από την ΕΕ, 3) κάλυψη των ελλείψεων με πόρους της ΕΕ.

Η εναλλακτική επιλογή 1 δεν επιβαρύνει σημαντικά τον προϋπολογισμό της ΕΕ, η αποτελεσματικότητά της όμως είναι μειωμένη. Οι άνισα κατανεμημένες οικονομικές επιβαρύνσεις και τα οφέλη μεταξύ των συμμετεχόντων κρατών είναι πιθανό να δημιουργήσουν εντάσεις. Η εναλλακτική επιλογή 2 καλύπτει τις ελλείψεις και επιμερίζει τους πόρους με αποτελεσματικό και αποδοτικό τρόπο, θεσπίζοντας ένα πιο δίκαιο και συνεκτικό πρότυπο μέσω του επιμερισμού (μέρους) των βαρών και της βελτίωσης των οικονομικών περιορισμών που αντιμετωπίζουν τα συμμετέχοντα κράτη. Η εναλλακτική επιλογή 3 είναι ιδιαίτερα αποτελεσματική, καθώς επιτρέπει στην ΕΕ να καλύπτει τις διαπιστωθείσες ελλείψεις εγκαίρως και με οικονομικώς αποδοτικό τρόπο, ανάλογα βέβαια με τους διαθέσιμους δημοσιονομικούς πόρους. Μεγαλύτερες επιπτώσεις στον προϋπολογισμό της ΕΕ είναι πιθανό να αμφισβητηθούν για λόγους επικουρικότητας.

Η εναλλακτική επιλογή 2 φαίνεται ιδιαιτέρως προσφυής για πόρους απόκρισης σε κινδύνους μικρής πιθανότητας/υψηλού αντικτύπου, ενώ η εναλλακτική επιλογή 3 για οριζόντιους πόρους φαίνεται επωφελής για όλους τους φορείς, ιδίως όταν οι δημοσιονομικές επιπτώσεις είναι μικρές.

5.3. Μεταφορά

Εναλλακτικές επιλογές πολιτικής όσον αφορά τους περιορισμένους οικονομικούς πόρους υλικοτεχνικής υποστήριξης και τους πόρους για τα μεταφορικά μέσα: 1) διακοπή του καθεστώτος, 2) καμία αλλαγή πολιτικής 3) αύξηση του ανώτατου ορίου συγχρηματοδότησης της ΕΕ για τις μεταφορές σε περίπτωση αναγκών πρώτης προτεραιότητας, 4) αύξηση του ανώτατου ορίου συγχρηματοδότησης της ΕΕ για τις μεταφορές γενικότερα.

Η εναλλακτική επιλογή 1 αναμένεται να υπονομεύσει την επίτευξη των στόχων των συμμετεχόντων κρατών και, επομένως, απορρίπτεται. Η εναλλακτική επιλογή 2 βασίζεται σε ιδιωτικές λύσεις άνευ κόστους και στην εξασφάλιση των μεταφορών εκ μέρους των συμμετεχόντων κρατών μεταξύ τους. Οι εναλλακτικές επιλογές 3 και 4 αναμένεται να μειώσουν τα εμπόδια που σχετίζονται με τη χρηματοδότηση των μεταφορών. Η εναλλακτική επιλογή 3 συμβάλλει στην εστίαση της συνολικής απόκρισης στις ανάγκες. Οι εναλλακτικές επιλογές 3 και 4 δεν αναμένεται να επιφέρουν καμία αλλαγή στη διοικητική επιβάρυνση των εξωτερικών εταίρων. Η εναλλακτική επιλογή 4 ενέχει τον κίνδυνο το χαμηλό κόστος

μεταφοράς να ενθαρρύνει την ανάπτυξη μεταφορών για μη αναγκαία αγαθά. Ως εκ τούτου, προκρίνεται η εναλλακτική επιλογή 3.

Εναλλακτικές επιλογές πολιτικής για την επίτευξη εξορθολογισμένων διοικητικών διαδικασιών: 1) καμία αλλαγή πολιτικής, 2) απλούστευση.

Η εναλλακτική επιλογή 1 αφορά την ανάληψη διαδικασίας απλούστευσης από την Επιτροπή χωρίς νομοθετική αναθεώρηση. Η εναλλακτική επιλογή 2 ενέχει νομοθετική αναθεώρηση και αναμένεται να μειώσει ακόμη περισσότερο τις διοικητικές δαπάνες της ΕΕ και των συμμετεχόντων κρατών, όπως και να συμβάλει σημαντικά στην επίτευξη των στόχων. Καθώς η εναλλακτική επιλογή 1 δεν θεωρείται επαρκής για να επιφέρει σημαντικές βελτιώσεις, προκρίνεται η εναλλακτική επιλογή 2.

5.4. Ετοιμότητα

Οι ενδιαφερόμενοι εξέφρασαν γενικά ικανοποίηση για τις ισχύουσες ρυθμίσεις σε επίπεδο κατάρτισης και ασκήσεων. Ορισμένοι ζήτησαν τη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής τους. Οι εναλλακτικές επιλογές περί θέσπισης δεσμευτικής νομοθεσίας, δεσμευτικών προτύπων ή σημάτων ποιότητας απορρίφθηκαν σε αρχικό στάδιο, καθώς η νομική βάση του άρθρου 196 της ΣΛΕΕ αποκλείει την εναρμόνιση.

Εναλλακτικές επιλογές πολιτικής: 1) Μη δεσμευτικές κατευθυντήριες γραμμές για την κατάρτιση και τις ασκήσεις και καμία αλλαγή στα επίπεδα δαπανών του χρηματοδοτικού μέσου πολιτικής προστασίας, 2) Γενικό πλαίσιο για την πολιτική ετοιμότητας σε επίπεδο ΕΕ χωρίς νομικώς δεσμευτικές διατάξεις συν συμπληρωματική χρηματοδότηση από την ΕΕ για τη σύσταση δικτύου κατάρτισης και λοιπές δράσεις, 3) Στήριξη της κατάρτισης σε θέματα πολιτικής προστασίας από την ΕΕ, υπό την προϋπόθεση ότι τα κέντρα κατάρτισης των συμμετεχόντων κρατών πληρούν ορισμένες ελάχιστες απαιτήσεις.

Εναλλακτική επιλογή 1: Μη δεσμευτικές κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ που ενδέχεται να επιφέρουν διαφορετικά επίπεδα ετοιμότητας στα συμμετέχοντα κράτη δεν θα είναι αποτελεσματικές. Ο οικονομικός, περιβαλλοντικός και κοινωνικός αντίκτυπος, συμπεριλαμβανομένων των διοικητικών επιβαρύνσεων, θα είναι περιορισμένος, αφού τα συμμετέχοντα κράτη θα εφαρμόζουν μόνο τα δικά τους πρότυπα.

Εναλλακτική επιλογή 2: Δεδομένων των διαφορετικών επιπέδων ετοιμότητας των συμμετεχόντων κρατών, η εφαρμογή μη δεσμευτικών κατευθυντήριων γραμμών της ΕΕ θα έχει ποικίλες επιπτώσεις από την άποψη κόστους και αποτελεσματικότητας. Σε περίπτωση παροχής οικονομικής στήριξης από την ΕΕ, το κόστος θα βαρύνει (εν μέρει) τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

Εναλλακτική επιλογή 3: Η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα των επιχειρήσεων αντιμετώπισης καταστροφών στις οποίες συμμετέχουν περισσότερα από ένα κράτη ενισχύεται μέσω κοινών αρχών, γνώσεων, καλύτερης διαλειτουργικότητας και μεγαλύτερης συγκέντρωσης πόρων. Όσον αφορά τη σύσταση δικτύου κατάρτισης το κόστος σε επίπεδο ΕΕ είναι περιορισμένο. Το κόστος υλοποίησης για τα συμμετέχοντα κράτη σχετίζεται, για παράδειγμα, με την ανάπτυξη προτύπων για προγράμματα κατάρτισης. Οι διοικητικές επιπτώσεις για δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς ενδέχεται να είναι σημαντικές καθώς η τήρηση των προτύπων και η ικανοποίηση των απαιτήσεων ενδέχεται να επιφέρουν σημαντικές πρόσθετες δαπάνες για την υποβολή εκθέσεων.

Οι εναλλακτικές επιλογές 2 και 3 παρέχουν περισσότερα οφέλη από πλευράς αποδοτικότητας και προστιθέμενης αξίας για την ΕΕ σε σύγκριση με την εναλλακτική επιλογή 1. Η εναλλακτική επιλογή 3 είναι καλύτερη από την εναλλακτική επιλογή 2 από πλευράς αποτελεσματικότητας και συνοχής. Ωστόσο, οι ενδιαφερόμενοι εξέφρασαν επιφυλακτικότητα.

5.5. Πρόληψη

Οι ενδιαφερόμενοι συμφωνούν ότι οι δράσεις πρόληψης πρέπει να καταστούν αναπόσπαστο τμήμα μιας ισόρροπης προσέγγισης που θα προάγει την πολιτική προστασία της ΕΕ.

Εναλλακτικές επιλογές πολιτικής: 1) Όχι νέα νομοθεσία ΕΕ αλλά κατευθυντήριες γραμμές για ελάχιστα εθνικά πρότυπα πρόληψης και για εθνικά σχέδια διαχείρισης κινδύνων καταστροφών και διατήρηση σημερινών επιπέδων συγχρηματοδότησης, 2) Γενικό πλαίσιο για την πολιτική πρόληψης σε επίπεδο ΕΕ με μη δεσμευτικές κατευθυντήριες γραμμές συν συμπληρωματική χρηματοδότηση από την ΕΕ για σχέδια διαχείρισης κινδύνων, 3) Καθορισμός προθεσμίας για την οριστικοποίηση των σχεδίων διαχείρισης κινδύνων από τα κράτη μέλη σε συνδυασμό με κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής.

Η εναλλακτική επιλογή 1 ενδέχεται να επιφέρει διαφορετικά επίπεδα εφαρμογής των σχεδίων διαχείρισης κινδύνων και των ελάχιστων προτύπων πρόληψης, και δεν θα κατορθώσει να επιτύχει υψηλότερο συνολικό πρότυπο πρόληψης στην ΕΕ.

Η εναλλακτική επιλογή 2 θα οδηγήσει σε ταχύτερη εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών, υπό τον όρο ότι τα συμμετέχοντα κράτη υποβάλλουν αιτήσεις για χρηματοδότηση από την ΕΕ. Το κόστος θα εξαρτηθεί από την πρόοδο κάθε εθνικού συστήματος. Οι διοικητικές δαπάνες για την υποβολή πρόσθετων εκθέσεων θα είναι χαμηλές ή αμελητέες. Ο οικονομικός, περιβαλλοντικός και κοινωνικός αντίκτυπος θα είναι μεγαλύτερος από τον αντίκτυπο της εναλλακτικής επιλογής 1.

Η εναλλακτική επιλογή 3 συνεπάγεται συνεκτική και δίκαιη προσέγγιση σε ολόκληρη την ΕΕ, παρότι η εφαρμογή μπορεί να καθυστερήσει λόγω της χρονικής διάρκειας της νομοθετικής διαδικασίας. Οι διοικητικές επιβαρύνσεις είναι ελάχιστες.

Ενώ η εναλλακτική επιλογή 1 δεν εξασφαλίζει επαρκή αποτελεσματικότητα και συνοχή, οι εναλλακτικές επιλογές 2 και 3 συμβάλλουν στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και της συνοχής. Η εναλλακτική επιλογή 2 θα επιτρέψει την ταχύτερη εφαρμογή, ενώ η εναλλακτική επιλογή 3 μπορεί να συμβάλει μεσοπρόθεσμα στην πιο συνεκτική εφαρμογή των σχεδίων διαχείρισης κινδύνων καταστροφών. Εντούτοις, οι ενδιαφερόμενοι εξέφρασαν επιφυλακτικότητα.

6. ΣΥΝΟΨΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η εκτίμηση επιπτώσεων προτείνει τη συμπερίληψη στη νομοθετική πρόταση των ακόλουθων: Αναφορικά με την <u>απόκριση</u>, ουσιώδεις συνιστώσες και αρχές για τη συγκέντρωση πόρων που θα διατίθενται εθελοντικά (Διαθεσιμότητα βοήθειας - εναλλακτική επιλογή 3), αλλά και των πόρων που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ (Κρίσιμες ελλείψεις - εναλλακτική επιλογή 2), με αναφορά στους κανόνες υλοποίησης. Όσον αφορά τη <u>μεταφορά</u>, η εκτίμηση επιπτώσεων προτείνει αναθεώρηση ορισμένων ισχυουσών νομικών διατάξεων προκειμένου να αυξηθεί το μέγιστο ποσοστό χρηματοδότησης της ΕΕ για επιχειρήσεις μεταφοράς, και απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών. Όσον αφορά την <u>πρόληψη</u> και την <u>ετοιμότητα,</u> προτείνεται η

διαμόρφωση γενικού πλαισίου πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ και η σύνταξη κατευθυντήριων γραμμών από την Επιτροπή. Θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο καθορισμού προθεσμίας για την εκπόνηση σχεδίων διαχείρισης κινδύνων από τα κράτη μέλη (Πρόληψη - εναλλακτική επιλογή 3). Η παροχή συμπληρωματικής οικονομικής βοήθειας από την ΕΕ αναμένεται να στηρίξει την κατάρτιση σχεδίων διαχείρισης κινδύνων και την τήρηση ελάχιστων προτύπων, το δίκτυο κατάρτισης και άλλες δράσεις (Ετοιμότητα - εναλλακτική επιλογή 2).

Ενδεχόμενη πρόσθετη χρηματοδότηση για τη στήριξη δράσεων θα απαιτήσει αντίστοιχες αλλαγές στο χρηματοδοτικό μέσο πολιτικής προστασίας.

7. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η Επιτροπή θα διενεργήσει συγκριτική αξιολόγηση της εφαρμογής της νομοθεσίας τουλάχιστον τρία χρόνια μετά την έναρξη ισχύος της βασιζόμενη, μεταξύ άλλων, σε σχετικές με την παρακολούθηση πληροφορίες, όπως δείκτες αποτελεσμάτων και βασικά κριτήρια, π.χ. χρόνους απόκρισης και μέτρα ετοιμότητας.